

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle

VNS 1/2025 Valtioneuvoston selonteko teollisuuspolitiikasta

Elinkeinoelämän keskusliitto EK pitää hyvänä, että strategiaprosessi oli eri hallinnonaloja ja sidosryhmiä osallistava ja vahvisti näin jaettua ymmärrystä ja tahtotilaa. Selonteko jatkaa tärkeää teollisuuspoliittista keskustelua tuoden sen laajempaan eduskunnan käsittelyyn. Tämä vahvistaa edellytyksiä jatkuvuudelle myös hallituskausien välillä. On ensiarvoisen tärkeää, että teollisuudelle kyetään varmistamaan vakaa investointi- ja toimintaympäristö.

EK pitää teollisuuspoliittista selontekoa ja sen pohjana olevaa strategiaa tarpeellisina ja pääosiltaan kattavina. Suomen ja suomalaisyritysten toimintaympäristö on voimakkaassa murroksessa. Tämä murros synnyttää haasteita, mutta myös merkittäviä mahdollisuuksia. EK:n näkemyksen mukaan näihin vastaamiseen on tapahduttava ensisijaisesti keinoilla, jotka

- vaalivat kilpailtuja markkinoita,
- parantavat yritysten yleisiä toimintaedellytyksiä ja
- vahvistavat pitkällä aikavälillä yritysten, Suomen ja EU:n kilpailukykyä.

Uudistavien kasvua ja turvallisuutta vahvistavien investointien tarve on kuitenkin niin polttava, että tämä vaatii valtiolta myös aktiivisia nopeavaikutteisia toimia. Pääministeri Orpon hallitus on jo näiltä osin vienyt eteenpäin useita tärkeitä kokonaisuuksia kuten T&K-rahoituksen kasvattaminen, suurten vihreiden investointien verokannustin, Tesi-konsernin luominen, luvituksen uudistaminen sekä päätökset liikenteen infrapaketista.

Päätöksille on kuitenkin välttämätöntä saada myös jatkoa seuraavissa teemoissa, joista suuri osa on mainittu teollisuuspoliittisessa strategiassa tavalla tai toisella:

- Panostukset innovaatioihin, kaupallistamiseen ja kansainvälistymiseen
- Riskinottokyvyn lisääminen yritysrahoituksessa
- Lupaprosessin resurssien turvaaminen
- Investointiverohuojennuksen jatko
- T&K-verohuojennuksen laajentaminen
- Yrittäjyyden ja omistamisen verotuksen uudistaminen
- Government-to-Government-mallin käyttöönotto puolustusteollisuudessa
- Suomen saavutettavuutta kaikissa olosuhteissa turvaavat infra- ja logistiikkapäätökset

Lisäksi EK nostaa esiin kolme laajempaa kokonaisuutta, joiden osalta selonteko/strategia jää tarpeisiin nähden sisällöllisesti vajaaksi, ja jotka vaatisivat esitetyä seikkaperäisempää käsittelyä.

- 1) Kriittisten mineraalien ja komponenttien saatavuus sekä taloudellisen turvallisuuden vahvistaminen ovat muuttuneessa toimintaympäristössä polttavan huomion kohteena.
- 2) Lisäksi muuttuvat toimitusketjut ja kumppanuudet luovat kansainväliselle kaupassa uusia mahdollisuuksia ja uhkia, joihin Suomen kansainvälisen kaupan edistämisen on kyettävä reagoimaan voimakkaasti.
- 3) Kolmanneksi EU-teollisuuspolitiikka on merkittävässä muutoksessa, minkä osalta strategia on pitkälti toteavan passiivinen.

Selonteon pohjana olevaa strategiaa on varmasti tarpeen aikanaan päivittää niin analyysin kuin toimenpiteiden osalta, mutta tämä on syytä tehdä olemassa olevaa edelleen kehittäen ja toimeenpanoon keskittyen. Käsillä oleva strategia ja selonteko luovat tähän niin sisällöltään kuin muodoltaan hyvät edellytykset.

Logistiikan alatyöryhmän esitykset

Elinkeinoelämän keskusliitto EK pitää hyvänä teollisuuspolitiikan linjausta, jossa edistetään logistiikan alatyöryhmän määrittelemien tavoitteiden saavuttamista liittyen mm. huoltovarmuuteen, kansainväliseen saavutettavuuteen ja logistiikan kilpailukykyyn.

Logistiikan alatyöryhmän toimenpidesuosituksukset ovat:

1. Itämeren merenkulun häiriöttömyyden varmistaminen ja vaihtoehtoisten ulkomaankaupan kuljetusreittien kehittäminen.
2. Riittävän jäänmurtokapasiteetin ja jäävahvistetun aluskaluston varmistaminen.
3. Väyläverkon investointiohjelmaan sitoutuminen ja korjausvelan lyhentäminen.
4. Liikenneinfran rahoituksen painopisteen suuntaaminen perusväylänpitoon sekä teollisuuden kannalta tärkeisiin kuljetusreitteihin.
5. Rautatieliikenteen kilpailua edistävien toimenpiteiden toteuttaminen.
6. Liikenteen verotuksen ja rahoituksen uudistamisen yhteydessä varmistetaan, että yrityksille kohdistuvat verot ja maksut pidetään kilpailukykyisinä.
7. Suomen logististen erityisolosuhteiden huomioiminen EU- ja kansainvälisessä päätöksenteossa.
8. Maantieliikenteen käyttövoimamurroksen nopeuttaminen lataus- ja jakeluinfraa kehittämällä.
9. Liikenteen päästökauppatulojen kohdentaminen ensisijaisesti liikenteen käyttövoimamurroksen nopeuttamiseen.
10. Vaihtoehtoisten polttoaineiden saatavuuden parantaminen.